

Z DZIEJÓW KOLBUSZOWEJ

Józef Karol Lubomirski - założyciel Kolbuszowej

Józef Karol Lubomirski był jednym z tych właścicieli Kolbuszowej, który w szczególny sposób wpisał się w jej dzieje. Był on synem starosty sandomierskiego, a późniejszego wojewody krakowskiego – Michała Lubomirskiego. Matka jego, Helena-Tekla, była córką Jerzego Ossolińskiego, kasztelana krakowskiego i wojewody sandomierskiego. W roku 1674 Karol wraz z ojcem uczestniczył w elekcji Jana III Sobieskiego.

Po śmierci ojca, a więc w 1677 Lubomirski przejął cały jego majątek, w tym również Kolbuszową. W r. 1683, mając 45 lat, ożenił się z Teofilią Ludwiką Zasławską-Ostrogską, siostrzenicą króla Jana III Sobieskiego, która wniosła mu w posagu ogromne dobra. Odtąd jego latyfundia liczyły ponad 1000 osób. Tuż po ślubie, jako rotmistrz husarski pod Wiedniem i Parkanami, z powodu choroby nie brał udziału w bitwie pod Wiedniem.

Po powrocie do kraju otrzymał pierwszy w swoim życiu urząd dworski – koniuszego koronnego. W 1692 r. został marszałkiem nadwornym koronnym, a w styczniu 1702 r. otrzymał tytuł marszałka wielkiego koronnego.

Kiedy po śmierci ojca Józef Karol przejął Kolbuszowę, była ona już ośrodkiem administracyjno - gospodarczym dla klucza kolbuszowskiego i rzemieńskiego. Jego staraniem, pod kierunkiem najwybitniejszego wówczas architekta przebudowano i zmodernizowano pałac kolbuszowski. Sto lat później pisze o nim E. Kuropatnicki: „Pałac tu był sławny, choć drewniany...”.

Dzięki Lubomirskiemu, jego protektorowi Janowi III Sobieskiemu zaistniało w Kolbuszowej meblarstwo. Jako właściciel Kolbuszowej, Lubomirski uzyskał dla niej za „zasługi poniesione pod Wiedniem”, przywilej Jana III Sobieskiego z 13 czerwca 1690 r. na pięć jarmarków dorocznych i cotygodniowe targi w każdą niedzielę. Przywilej wymieniał Kolbuszowę już jako miasto.

On sam, 12 stycznia 1700 r. wydał dokument uważany za akt lokacyjny, w którym sprecyzował prawa i obowiązki mieszkańców. W dwa lata po założeniu naszego miasta, w 1702 r. zmarł. Pochowany został w kościele Karmelitów Bosych w Wiśniczu. Dobra Lubomirskiego odziedziczył jego syn - Aleksander Dominik. Kolbuszowę Aleksander przejął dopiero 13 czerwca 1713 r., a po jego śmierci w 1720 r. jego siostra Marianna – żona Pawła Karola Sanguszki.

Ewa Wójcicka